

॥ श्रीनठवरवपुर्जयति ॥

ભરૂચીઓનો નવો પંથ.

હેવગઢબારીઆમાં થયેલો તેમની સાથે
ત્ર વ્યવહાર.

ચીઓના બ્રાહ્મચારથી વૈષ્ણવોએ બચવું જોઈએ.

૧૧૨૭૦

પ્રત ૧૦૦૦

વસંતરામ શાસ્ત્રી

કિંમત ૦૧૧ આનો.

કાંઈક.

છેલ્લાં બે વર્ષથી હું ગુજરાતના વૈષ્ણવોની વસ્તીવાળા ભાગમાં પર્યટન કરી રહ્યો છું. જુદે જુદે સ્થલેથી વૈષ્ણવો અને આમત્રણ કરે છે અને હું ત્યાં જાઉં છું. પ્રજાની પ્રેરણાને અનુસરીને ને ને સ્થળે હું જોઈ કંઈ કહું છું, તેને વૈષ્ણવો સ્વીકારી લે છે અને વૈષ્ણવોએ અને અપનાઓ છે. આને હું ભગવદ્ગોષ્ઠીની કૃપા ગણું છું.

સ. ૧૯૭૨ ના ભાદ્રપદ-૧૪ વૈષ્ણવપક્ષમાં હું ગોધરા પાસેના એક વેળસપુર નામના નાનાં ગામમાં હતો ત્યાં દેવગઢપારીઆના બધાઓ આવી પહોંચ્યા અને દેવગઢપારીઆ આવવા માટે મુજબત કર્યો હું તો તાબેદાર રહ્યો. વેળસપુરથી એ બધાઓ સાથે પારીઆ ગયો. ત્યાં ખીજા ગામોની પેઠે બાપ્પાનમાલા શરૂ થઈ.

ખાખામાં મુખ્યત્વે શ્રીગોકુલનાથજીની અનન્ય સૃષ્ટિ છે દસાનીમાં વાણીઆઓના કેટલાંક ધગ ભર્યો નામનો નવો પથ ઉત્પન્ન કરીને ઉક્ત વૈષ્ણવ નિષ્ઠિયી જુદાં પડ્યાં છે. તે પથના એક મહત્ત્વ રા કેશવલાલ હરિલાલ ગાંધી છે એઓ ધર્મને નામે ઠાણુ જાણે કેટલાએ દુરાચરણે જાહેરમાં કરી રહ્યા છે આથી ધણા વૈષ્ણવોના જીવન બદલ મર્મ છે રા કેશવલાલના સંસ્કારી બાણુજી માત્ર ધીરજલાલ પોતાના મામા રા કેશવલાલ અને તેના ભર્યો પથના માણુસોના દુરાચરણે જાહેરમાં નહીંને ખીજા ભાષ્યોને તેથી દૂર રહેવાનો ઉમદા પ્રયાસ "વૈષ્ણવધર્મપતાકા"ના ૭ મા

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

ગજરાતી કૌપીયાગ્રંથ વિભાગ

અનુક્રાંક ૫૫૨૭૦ ગ્રંથાક

પુસ્તકનું નામ ૯૧૨૦ ૧૨૦જો નવો ૫૬

વિષય ને ૧૭૩૫૨૨ ૪૬

વર્ષના ૮ મા અકમાં કર્યો. તેથીજ ત્યાંનાં એ નવીન પથીએ ઉકળા મયા હું ખારીઆ મયો ત્યારે રા. કેશવલાલ શ્રીમદ્ ગોકુલમા હતા. તેમના એલાઓએ ખારીઆથી તાર કરીને તેમને તેડાવ્યા. અલૌકિક ધામમાં શૈક્ષિક જીવો વધુવાર કેમ ટકે ? રા કેશવલાલ એકદમ ખારીઆ આવ્યા હું ખારીઆથી અમદાવાદ જવાની નૈયા-રીમા હતો. તેટલામા તેમના એનાઓએ બાઈ કેશવલાલના આવવાની ખબર આપીને મને રોક્યો મેં તુરત જ પત્રવ્યવહાર ચલાવ્યો જે પત્રવ્યવહાર નીચે પ્રકટ કરે છું.

વસતરામ શાસ્ત્રી.

પત્ર પહેલો.

દેવગઢખારીઆ, ભાદપદ વદ ૯ ગુરુવાર
રાત્રિના ૯ વાગે

રા. કેશવલાલ હરિલાલ ગાંધી,

તમે વૈષ્ણવ સપ્રદાયથી વિરુદ્ધ આચરણ કરો છે. બૈષ્ણવ સપ્રદાયથી અનેક રીતે ભિન્ન પાખડ મનને ફેલાવનાર તમે અહીંના એક નેતા છો. તમે તમારા મતનું સમર્થન વેદ, ગીતા, બ્રહ્મસુત્ર અને ભાગવતનાં પ્રમાણો સાથે કરી આપો એવું જાહેર આહ્વાન તમને હું કરું છું. કાલે હું બહારગામ જવાનો છું. તેથી જો તમે તમારા મતનું સમર્થન જાહેર કરી શકો તેમ હો તો, આ પત્રનો જવાબ જલદી આપશો. નહિ તો તમે અશકત છો એમ સમજી કાલે અહીંથી રવાના થઈશ.

વસતરામ હરિકૃષ્ણ શાસ્ત્રી.

જવાબ.

॥ શ્રી ગોકુલેશો જયતી ॥

ગ રા શાઓજી વસતરામ હરીકૃષ્ણ, તમારો પત્ર રાતના નવ વાગતાનો પોહોચ્યો તમે મને લખ્યું કે વૈષ્ણવ સપ્રદાયથી એટલે પુષ્ટિમાર્ગના સીદ્ધાંતથી વીરૂદ્ધ આચરણ કરો છો. તો તે તમોને ડીયો વીરૂદ્ધ આચરણ દેખાય છે તે લખસોજી

વૈષ્ણવ સપ્રદાયથી અનેક રીતે બીજા પાખડ મતને ફેલાવનાર તમે અહીંના એક નેના છો. તો તે બીજા પાખડ મત ડીયો તે લખી જણાવશોજી પંજી તેનો ઉત્તર આપીશ મીતી બાદરવા વહી ૬ સં ૧૯૭૯.

ગાંધી કેશવલાલ હરીલાલના વાંચશોજી.

ખીજો પત્ર.

રૂવગઢખારીઆ, બાદરવા વહ ૬

રાત્રિના ૧૧-૧૫

રા. કેશવલાલ હરિલાલ ગાંધી,

તમારો જવાબ મળ્યો. પુષ્ટિમાર્ગથી વિરૂદ્ધ આચરણ તમે શું કરો છો, તે આ સાથે વૈષ્ણવધર્મપતાકા વર્ષ ૭ અંક ૮ મામેજી છે, તેનું પાનું ૨૬૩ મુ જોઈ લેશોજી

તેમ તમેજી પાખડમત ચલાવીને લોકોને ચરણરૂપજી કરાવો છો, જૂઠણુ ખવરાવો છો, હીડોળે જૂનો છો વગેરે અનેક દુરાચાર કરો છો આ પાખડ મત મામીત કરશોજી જવાબ તુરત લખશો. વસતરામ શાઓ.

જવાબ.

(રાત્રિના ૪ વાગે આવ્યો.

॥ શ્રી ગોકુલેશો જયતી ॥

રા. રા. શાસ્ત્રીજી વસંતરામ હરીકૃષ્ણ તમારો જવાબ મળ્યો તમે ધર્મપતાકા વર્ષ ૭ અક ૮ સામેલ છે તેનું પાનુ ૨૬૩ મુ જોઈ લેશોજી તે જણ્યું

“ તેના જુવાનમાં ” શ્રી ગોકુલેશજીનું વચન છે જે જાહેર નેત્રનમાં કમલા હોત હે. સૌ સર્વત્રહી પીત દેખત હે

વધી શાસ્ત્રે કહ્યું છે કે દુર્યોધનને કહ્યું કે, તું કાષ્ઠ ધર્મસ્તિ લક્ષ આવ, ત્યારે તે બધે ફર્યો પણ કાષ્ઠને ધર્મસ્તિ ત્યોજ નહીં. કારણ એ ચોતે જોયો હતો તેવોજ તે સર્વને જોતો હતોજ

વધી ધર્મરાગને કહ્યું કે તું કાષ્ઠ પાપીસ્ટ જોઈ લાવ ત્યારે તે બધે ફર્યો, પણ તે સર્વને ધર્મસ્તિ દેખતા હતા તો તે કાષ્ઠને પાપીસ્ટ દેખેજ કયાથી

નિદંકા સુકરાશ્રૈવ સકલાનિર્મીતાહરૈ ॥

સુકરાગ્રામસોધતિ સાધ્નસોધતિનિદંકા ॥

બ્રહ્મપુરાણનું વચન છે જે નીદા કરનારા અને સુકર એટલે કુકર એ સર્વેને ભગવાને પેદા કર્યા છે. પણ કુકર, ગામને શુદ્ધ કરે છે અને નિદા કકનારાઓ વૈભવને શુદ્ધ કરે છે.

શ્રીમુખનું વચન છે જે, આપણી કાષ્ઠ નીદા કરે તેમ આપણા કાષ્ઠ દોસ કહે, તો તે આપણામાં અવશ્ય હોય તે કાઢવા. નહીં તો તેના કલ્લાતુ માફ નહીં માનવું

એથી અધીક સમજીને શુ લખવું.

વલી તેમ તમે ક્રપો છો કે પાખડ મત ચલાવીને લોકોને
ચર્ચસ્પર્સ કરાવે' છો હીદોલે ઝુલો છો. તેનો જીવાખ માગ્યો તો
નીચે પ્રમાણે છે.

હું અને માડ જાણીને જે કોઈ કરે છે તે કેવલ ખસ્ટ જ છે.
તેમ કોઈ પણ જાતની વાત્સલ્ય પ્રતીસ્ટા માહાત્મની આસા રાખે
છે તે કેવલ વિદ્યા મમાન છે.

નરને સુખ નર્ક તુલ્ય છે એવું શ્રીમુખનું વચન છે

તેમ શ્રીમદાચાર્યજીએ અનેક સીધાંતો નીરૂપણ કર્યા છે

તેમ હું તો તે લાયકજ નથી હું તો વૈશ્વોની મેવા કરવાની
વાત્સલ્ય રાખું છું અને તેજ મારો ધર્મ છે.

વળી આ સાથે માત્ર તથા પુરાણોના શ્લોકો તથા તેના અર્થ
માથે સીધાંતો મોટાં છે તે વાંચી જેસોજ અને ધ્યાનમાં લેશોજ

વળી શ્રી ગોકુલેશજીના શ્રીમુખનું વચનામૃત છે. જે શ્રીગુસામજી
માફાત ઇશ્વર તેમની ચુગલી એક જણે જામને અકબર બાદશાહને
કરી કે જે દીક્ષીતજી પગલાં પુજાવે છે અને હીદોલે ખેસે છે અને કોઈ
પરમેશ્વર કરી કહે છે ત્યારે અકબર બાદશાહના મનમાં દોષ આવ્યો
ત્યારે એક સમે શ્રી ગુસામજી અકબર બાદશાહને મલ્યા ત્યારે અકબર
બાદશાહે શ્રી ગુસામજીને પુછ્યું કે શ્રી દીક્ષીતજી મે એસી સુણી
હે એ બાત સાચી હે ત્યારે શ્રી ગુસામજીએ કહ્યું જે હમ જે હે
સાન હે જે જેસો. કહત હે સો તાકો તેસો ઉપજ્યો હોયગો એ
વચન ઉપર બાદશાહ વણ્ય પ્રસન્ન થયો અને કહ્યું છે દીક્ષીતજી મોકું
એ બાતકો કહા ઉતર દેગે યાકો ઉતર હે નાહી ત્યારે એ બાત

પાદચાહ સાંભળીને થાણુ પ્રસન્ન થયો અને ચુગલી કરનારનું મોઢું
અડખર બાદચાહે જોયું નહીં

વળી આ પુસ્તી માર્ગનું રહસ્ય શું છે ? અને આ પુસ્તીમાર્ગ
ત્રીમદાચાર્યદ્વારા કેમ પ્રગટ કરાવ્યો તે લખગણ.

મીતી બાદરવા વઢી દ

લી. આમનલાલ કેશવલાલ ગાંધીના વાચશો.

પ્રમાણો.

શ્રીભાગવતે ॥

પ્રતિવિષ્ણુરાતે નાયેનં સસ્મરણાન્પુર્ણાંસદ્યઃ શુર્ધંતિ વૈગૃહા. ॥

કિંપુનર્દર્શનસ્પર્શપાદશોચાસનાદિભિઃ

જે વૈષ્ણુવોનું સ્મરણ કરવાથી ગૃહસ્થ લોકોનાં વર પવિત્ર
તત્ત્વજ્ઞ થાય છે તો તે વૈષ્ણુવોનું દર્શન તથા સ્પર્શ તથા પગ
ધોવા તથા આસન ઉપર બેસાડી મેવા કરે તો તે પવિત્ર થાય
એમાં શું કહેવું

શ્રી ભાગવતે ॥ દ્વિતિયસ્કંધે ॥ શુકવાક્યં ॥

કિરાતહૂળાંધ્રપુલિંદ પુષ્કસાં ॥ આમીરકફાયવનેશ્વસાદયઃ ॥

યેન્યેપિપાપાયદુપાશ્રયાશ્રયા ॥ શુક્લંતિ તસ્મૈપ્રમવિષ્ણવે નમઃ ॥

શ્રી ભાગવતમાં દ્વિતિય સ્કંધમાંના શુકદેવજીનું વાક્ય—કિરાત-
હૂળુ-અથ પુલિંદ (અમલી), પુષ્કસ, આહીર, કક, ચવન, ખસ, એ
આદી રથેચ્છ જાતના જીવો અને એ જે પાપીઓ ભગવાનના

ભક્તના ભક્તના આશ્રયથી શુદ્ધ થાય છે. એકવા તે વિષ્ણુને હ
નમું છું.

શ્રુદ્રંવા ભગવદ્ભક્ત નિષાદશ્વપચં તથા ॥

વિક્ષતે જાતિસામાન્યં સયાતિ નરકં ધ્રુવં ॥ ૬ ॥

ભગવાનના ભક્ત શુદ્ર બીલ તથા ચાડાલ તેને સાધારણ જ
છે તો તે નર્કમાં નિશ્ચય પડે છે.

॥ આગમે ॥ અર્ચયિત્વાતુ ગોવિદ તદીયામાર્ચયંતિપે ॥

નતુવિષ્ણુપ્રસાદસ્વભજનાનંદાભિકાજનાઃ ॥

ભગવાનનું પૂજન કરીને પછી તે ભગવદ્દીઓને પુજતા નથી
તો તે દલ (કંગાઈ) કરનાર ભગવાનના કૃપાપાત્ર કહેવાતા નથી,
એવું મત્રશાસ્ત્રમાં કહ્યું છે.

॥ આગમે ॥ શિવપાર્વતિપ્રત્યે ॥

આરાધનાનાં સર્વેષાં વિષ્ણુરાધનંપરં ॥

તસ્માત પરતરં દેવો તદિયાનાં સમર્ચનં ॥ ૧૨ ॥

વતી મત્રશાસ્ત્રમાં શિવજી પાર્વતિને કહે છે જે સર્વ દેવનું
આરાધન કરતા ભગવાનનું આરાધન શ્રેષ્ઠ છે અને તે કરતાં પણ
ભગવદ્દીઓનું આરાધન ઘણું શ્રેષ્ઠ છે.

॥ પદ્યે ॥ શિવાર્લિંગસહસ્રાણાં શાલીગ્રામશતસ્યચ ॥

તુલસ્યાતકોટિવિમાણામેકઃકચ વૈષ્ણવૈ ॥

પદ્મપુરાણનું વચન છે જે શિવજીનાં હજાર લિંગ, શાલીગ્રામની
સો નીતિ, અને કરોડ બ્રહ્મણ્ય એ ત્રણની અરોબર એક ભગવદ્દી છે

નમેષક્ત ચતુર્વેદો મદમક્તઃ શ્વપચ પ્રિય ॥

તસ્મૈદેય તાતો ગ્રાહ્યં સચપુજ્યોમ્યહં ॥

ચાર વેદને! જાણનાર છે. અને મારો ભક્ત નથી તો તે મને
જ્ઞાલો નથી. અને ચકાલ છે અને મારો ભક્ત છે. છે અને જ્ઞાલો
છે માટે મારા ભક્તને આપવું તથા તેની પાસેથી લેવું અને
મારા ખરાખર મારો ભક્ત પુણ્ય છે એવું ભગવાનનું વચન છે.

॥ પ્રભુવાક્યં ॥

નૈવૈદ્યં પુરતો ન્યસ્ત દણ્યૈ વસ્વીકૃતં મયા ॥

રસવૈષ્ણવ જિવ્હાગ્રેમશ્રામકિમલોદ્ભવઃ ॥

ભગવાન કહે છે-મારી આગલ ધરેલો ભોગ, મે નજરથી
અંગીકાર કર્યો પ્રસાદ વૈષ્ણવની જીભ ઉપર એટલે મુખમાં પડેલો
પ્રસાદ હું જ ભોજન કરું છું. એવું જ બતાવે છે કહ્યું છે

॥ વિષ્ણુપુરાણે ॥

પ્રાતરુત્થાયયે નિત્યં વૈષ્ણવાનાં ચ કિર્તનં ॥

કુર્વાન્તિતે ભાગવતાઃ કૃષ્ણ તુલ્યં ન સશયઃ

પ્રાત કાલમાં ઉઠીને નિત્ય વૈષ્ણવનું કિર્તન જે કામ કરે છે
તો તે ભગવદી ભગવાનની ખરાખર છે એ વાતમાં સંદેહ નથી. એવું
વિષ્ણુ પુરાણમાં કહ્યું છે

વૈષ્ણવો પરમોધર્મો વૈષ્ણવ પરમં મતં ॥

વૈષ્ણવા પરમોરાધ્યો વૈષ્ણવો પરમો ગુરુઃ

વૈષ્ણવ એજ પરમ ધર્મ છે અને વૈષ્ણવ એજ પરમ મત

છે. વૈષ્ણવ એજ પરમ આરાધન કરવા જોએ છે અને વૈષ્ણવ એજ પરમ ગુરુ છે

પંચમ સ્કંધે રહુ ગણપતિ ॥

રહુગણેત્તતપસાનયાતિનચેડ્યયાનીર્વવણઽહાકા ॥

નદુદસાનૈવજલાપ્રિમુયૈર્બિનામહન્યાદરજો ભિસેકાત ॥૩૦॥

અર્થ—જડ ભરતજી રહુમણુ રાજા કહે છે કે રહુમણુ જે જ્ઞાન મોટા ભગવીઓના ચરણની રજમાંઢા નાહવાથી થાય છે તે જ્ઞાન તપ કરવાથી તથા યજ્ઞ કરવાથી તથા સન્માન લેવાથી તથા ખરમાઢા રહેવાથી તથા વેદ બણુવાથી જલમાંઢા નાહવાથી તથા અમી હોમવાથી તથા સુરજ દેવતાને નમવાથી મળતુ નથી. મોટા ભગવદીઓના ચરણરજમાંઢા નાહવાથી મહે છે

જન્માંતર સદ્વચ્ચેત્ત્વ કોટિજન્માંતરે મુચત ॥

પ્રદહતિત્વપાપાનીસતાં પાદોદકંપીચેત ॥૪૫॥

અર્થ—વૈષ્ણવનું ચરણમિત પીએ તો હજારો હજાર કોટી કોટીજન્મનો દાહ પામે છે

બૃહમહત્યાસદ્વચ્ચાણીભ્રુણ હૃત્યાસતાનિચ ॥

તસ્યપાપાની સ્ચેતિવૈસીષ્ટભોજનાત્ ॥ ૪૬ ॥

અર્થ—વૈષ્ણવો ઉચ્ચીષ્ટ ભોજન કરવા ની હજારોહજાર બ્રહ્મહત્યા તથા સો સો બ્રહ્મ હત્યા વીગેરે સરવે પાપ નાશ પામે છે

શ્રીધરસ્વામીકૃતં કિમીષ્ટમધૂવૈરિણોધરમુધાસિકં સ્વ-

મક્રાર્પિતંતઃ સ્વામીષ્ટતમંચર્કિમૂરારિયોનામાવલીંકૃતનતરમાન્મીષ્ટ-
તમંચર્કિ મગવતો મક્રસ્ય સદર્શનં તસ્માનમીષ્ટતમ ચર્કિં પદમ્
ધામદ્મક્રસેષામૃત ॥ ૧૪૯ ॥

શ્રીધરજીએ કહેલો. શ્લોક કે ભગવાનના ભક્તને એ સમરપેલું
અન્ન અને ભગવાનના અધરામૃતથી સીંચેલું જે અન્ન મીસ્ટ છે
તે કરતાં પણ ભગવાનની નામાવલીનું કીરતન કરવું તે મીસ્ટ છે
તેથી પણ ભગવાનના ભક્તોનું દરશન મીસ્ટ છે અને તેથી પણ
ભગવાનના ભક્તનું અવશેષ અન્ન વીગેરે વરતું તે મીઠું છે.

સ્કથે કર્મણામનસા વાચાયેર્ચયંતિ સદાહરીતેષાંવાક્યં
સદા કાર્પ્યં તેહી વિશ્વસમાન હા ॥ ૧૫૦ ॥

સ્કંદ પુનાજીમાં કહ્યું છે કે કીયામન વાણીએ કરીને સદા એટલે
નીત્ય ભગવાનનું પુજન કરે છે તો તે ભગવાનનું પુજન કરનારા-
ઓનું વચન સદા પાળવું અને તે ભગવાનની ધરામર સમજવા.

શ્રીમદ્ ભાગવતના દમમા સ્કંધમા જીમીશ્વમા અધ્યાયમાં શ્રીમ-
દાચાર્યજીએ પોત્ર કારીકા કરી છે તે જોવા

શ્રીનારદજીએ કહ્યું કે હું દાસીપુત્ર હતો મારી મા વૈષ્ણવોની
સેવા કરતી હતી, અને હું વૈષ્ણવોની જીઠણ લેતાં લેતાં નારદ પદ્મી
પામ્યો છું એવું શ્રીમુખનું વચન છે

છેલ્લો પત્ર.

દેવગઢ બારીઆ, ભાદ્રપદ વદ ૧૦
સવારના ૭ વાગે

રા. કેશવલાલ હરિલાલ ગાંધી,

તમારો પત્ર પહોંચ્યો. (રાત્રિના ૩ વાગે) વાંચી આશ્ચર્ય થયું
'વૈષ્ણવધર્મપતામા' માં તમારા મત અને વર્તનપર જે વેખ છે,
તેનું બ્યાજખીપણું જાહેરમાં સિદ્ધ ન કરતાં આમ ઉટપટાંગ જવામ
આપવો એજ તમારું કમતાકાતપણું છે પાપીને પાપી કહેવો તે
નિદા નથી તેમ વૈષ્ણવપણીનો દબા કરીને અનેક પ્રકારે પાપાયગણુ
કરનાર પાપડીઓને ઉઘાડા પાડવા એ દરેક સંજ્ઞાનનું કર્તવ્ય છે
એવા પાપડીઓની જાળમાંથી બીજાને ઉગારી લેવાનું મહાપુરુષ
તેમા સમાયલું છે તેથી તમે લખેલા દાખલા તદ્દન નકામા છે એવી
વાગ્જાળમાં હવે કાંઈ ફાસા તેમ નથી

વળી એ પત્ર લખી તમે જણાવો છો કે જે આલોપો કર્યા છે
તે તદ્દન ખોટા છે ? તો તુ તમે સૂતક પાળો છો ? મંછો મુડાવો છો ?
વિધવાઓને શણગાર સજ્જવતા થુ નથી ? તમારે ત્યાં વિધવાઓ પર
પુરુષ સાથે હીય લેતી નથી ? બીજી ધણી વાનો તમારા પર લખી
છે, તેનો ખુલાસો જાહેર સભામાં તમે શાસ્ત્રથી કરો એ માગણીનો
સ્વીકાર ન કરતાં આમ ખાનગી કાગળો ચિતરવાથી તમારી જોખ-
મદારી દૂર થતી નથી. સંસ્કૃતનું જ્ઞાન તમને મુફલે નથી, તો આવા
અશુદ્ધ સંસ્કૃત શ્લોકો શા માટે ઉતારી મોકલ્યા છે ? વળી કાંઈ
શ્લોકમાં એવું નથી લખ્યું કે, વૈષ્ણવ યજ્ઞ બલિચાર કરવો, હીંડોળે
નૂલવું, બૂઠણું ખવરાવવી, ચરણરૂપશી કરાવવા તો નકામા ભજતા

શ્લોકો, તે પણ અશુદ્ધ છપાવવાથી શો લાભ? તમારા બે પત્રોથી ખાત્રી થાય છે કે, તમે કશું જાણતા નથી અને તમારાપરના આક્ષેપોને શાસ્ત્રસિદ્ધ કરી બતાવવાની શક્તિ મુઠ્ઠે ધરાવતા નથી તેથી હવે હું આજે જ ખારૈયા છોડી જઉં છું હું વધુ પત્રવ્યવહાર ચાહતો નથી.

વસતરામ હરિકૃષ્ણ શાસ્ત્રી

ઉપસંહાર.

અહીં પત્રવ્યવહાર ખતમ થાય છે વિચારશીલ વાચક જોઈ શકશે કે શાસ્ત્રોનાં શુદ્ધ પ્રમાણો નીચે કેવા નીચ વ્યવહારોની ખરદાશ આ ભરૂચીઓ કરી રહ્યા છે.

ચર્ચાનું કારણ.

ધણાએ પૂછે છે કે, આવી અમત ચર્ચા ઉભી કરવાનું શું કારણ? સિદ્ધાંતને અને ચોક્કસ વ્યક્તિઓના આચરણને શો સબબ?

ખરી વાત, આ પ્રશ્ન મારી ધ્યાન બહાર નથી. તેનો જવાબ આ છે ગજ સાલમાં ચતુર્થપચમપીઠાધીશ્વર જો, શ્રીવલ્લભાચાર્યજી મહારાજ દપડવજ તરફ પધાર્યા હતા. ત્યાંની આસપાસના મામોમાં પણ આપશ્રીની પધરામણી થઈ એ તરફ શ્રીગોકુલેશ્વરપ્રભુની જ સૃષ્ટિ ચોમેર બિરાળે છે. આ સૃષ્ટિમાં ભરૂચી પથનો સડો પેઠેલો જણાયો. દેટલાક કેળવાયલા અને નીનિને ચાહનારા વૈષ્ણવોએ આપશ્રી પાસે

એક વાતની ફાઈ કરી — “ આ ગામડાંઓમાં વિધવા સ્ત્રીઓ મૈ-
લાઅવનીના સર્વ શત્રુઓ સને છે. આખમાં આજણ, કપાળમાં
ક કુની પીયળ, હાથમાં ચૂડો વગેરે ધરે છે. પરિણામ શુ આવે છે
તે અમે કહેતાં શરમાઈએ છીએ આનુ કારણ બહુઓનો સિદ્ધાંત
છે. તેઓએ એમ શિખવ્યું છે કે, લૌકિક પતિ બને મરી ગયો,
આલૌકિક પતિ (શ્રીગોકુલેશ) તો સાબૂત છે, તો શા માટે તમે
વિધવાધર્મ પાળો છો ? ” મહારાજશ્રીએ આ સડાને દૂર કરવા માટે
તે જ દિવસે સભામાં આગા કરી કે, “ આવી રીતે વિધવા થઈ
સૌભાગ્યવતીનાં ચિહ્ન ધરનારી વિધવા નહિ પણ વેશ્યા સમાન છે ”
મે પણ કહ્યું કે, - “ શ્રીગોકુલેશ પ્રભુ તો પુરુષોને માથે પણ પતિરૂપે
ખિરાળે છે, તેથી યુ પુરુષો સ્ત્રીઓના બાહ્ય વેશ લઈ શકે છે ”
માટે આવા ખરાબ સિદ્ધાંતો ફેલાવોને લૌકિકમાં રૂખી મરવું નહિ ”
આથી મહારાજ ખળભળાટ થયો.

રજસ્વલાના બ્રાણ્યાર.

મે પછી કપડવજમાં શ્રી બહેનજીરાજનો ઉત્તર ઉત્તવાયો
તેમાં તો હદ વળી ગઈ જેનો સગો ભાઈ ગુજરી ગયો હતો, તેવો
એક સૂતકી અને બીજી બે રજસ્વલા સ્ત્રીઓ પણ વામમાર્ગીઓની
જેમ મજકુર ઉત્સવમાં દાખલ થઈ મહા રજસ્વલા સ્ત્રી હાથવતી
ચાંદીના લોટામાંનું તેલ બ્રાણ્યારીઓ પર છાંટવા માંડેલી. આ
સાબળતાજી કુતો આ વામમાર્ગીઓથી થયરી ગયો. એ વિષે બહુ
જ નમ્ર શબ્દોમાં મે ટીકા કરી પણ કોણ પૂછે છે ?

બારીઆ-પ્રકરણ.

તે પછી બારીઆ પ્રકરણ ઉઠુ થયું તેમાં તો બધી વિચિત્ર

હોવાઓ ચાલી છે. મહત કેશવલાલ શ્રીગોકુલેશ બને છે. વિવાહોત્સવ ઉજવતાં પોતે વર ચક્રને ઠાઠ વિધવાને વહુ બનાવીને, હેઠાછેડી બાંધીને, ઘોડે ચડીને બજારમાં નીકળે છે. બીજી વાતો તો ઉપર લખી છે જ

આથી શુ થાય છે ? ચોક્કસ પાપીઓના કર્મથી સારા સપ્રદાયની નિંદા થઈ રહી છે બરૂચીઓમાં કેટલાક સારા ચારિત્ર્યવાળા પણ વગેરેવાળા રહ્યા છે બીજા સપ્રદાયવાળાઓ બરૂચીઓને વૈષ્ણવ મણીને તેનાં આવાં વામમાર્ગીય કર્મોને ટાકે છે, તે સપ્રદાયને નિંદે છે માટે હવે નિશ્ચયજ્ઞ કર્યો છે કે, તેમને બરોબર ઉધાડા પાડવા.

મહત કેશવલાલે ઉચ્ચકોટિના મહાનુભાવી વૈષ્ણવોનાં માહાત્મ્યના શ્લોકો લખીને પોતાનાં પથના નીચ વ્યવહારનો બચાવ કર્યો છે. પ્રભુનું નામ બધા પાપને હરે છે, માટે ખૂબ પાપ કરીને પ્રભુનું નામ લેવું, એ સિદ્ધાંત જેમ પાપમય છે, તેમ મહત ઉપર લખેલો બચાવ પણ પાપમય છે. વળી બચાવનાં કાંઈ ઢગ છે ? કહે છે કે, “કમળો હોય તે પીળું દેખે” એટલે મહતપર જે આલેખો કર્યા છે તે ખરા નથી વળી લખે છે કે, હું અને માત્ર જાણીને કરે તેને દોષ છે. એટલે મહત જે પાપ કરે છે તે હું અને માત્ર જાણીને કરતા નથી વૈષ્ણવોના દર્શન વગેરેથી પાપ જાય એટલે પોતે પોતાને મહાન વૈષ્ણવ માની બધાને દર્શન, ચરણરૂપશાદિક કરાવે છે કન્ય છે !

આવાં પાપોનો બચાવ શાસ્ત્રને નામે થાય તે તો ઠીક પણ, એક વિદ્વાન ગણાતાએ વાકપતિ શ્રીમહાપ્રભુજીનાં લૌકિકત્વ એ વચનથી કર્યો છે પગકાઠા આવી મઠ ! વિદ્વાનોની દષ્ટિ પણ કલિ-

કાલથી દહાઇ મળી પછી તેઓને જરૂર કહી શકુ કે, આવા પાપો-
દાંકવા માટે આવા ઉચ્ચતમ વચનોનો ઉપયોગ કરીને અધતમમૂલ
અધિકારી ન બનો, પાપી ન બનો.

બારીઆ પ્રકરણ પૂરે થયું નથી. હજી શાસ્ત્રાર્થ ચતાર છે. ત્યાં
ભરૂચીઓએ ભાડુતી પડિતો એકા કરવા માડ્યા છે. ત્યાં હું હ
ત્યારે મહાજન પાસે તેમનું પંચ આવ્યું હતું પણ “હારે તે સામા
સિદ્ધાંત અમલમા મૂકે” એ શરત એમને આકરી લાગી. તેથી
સમયે એ વ્યવસ્થા ભાંગી પડી. હવે ફરીને તેમણે ઉપાડી છે તે
પરિણામ થી આવે છે તે જોઇશું.

લેખક તથા પ્રકાશક,

વસંતરામ હરિકૃષ્ણ શાસ્ત્રી

શ્રીદેવકીનંદનનિવાસ, રહેણ પાસે—અમદાવાદ.

ધી મુબરાત પ્રીન્ટિંગ પ્રેસમાં શા. સોમાલાલ મંજળદાસે

કાપ્યું—ટે પાંચકુવા, અમદાવાદ.

